

СТАНОВИЩЕ

От: Доц. д-р Радосвета Стоянова Андреева-Борисова д.м., ръководител катедра "Детска дентална медицина", ФДМ, МУ – Варна, член на научно жури, съгласно заповед № Р-109-166 /02.04.2018. на Ректора на МУ-Варна.

Относно: Дисертационен труд на тема: „Ротирани горни първи молари и необходимост от корекцията им.” за присъждане на образователната и научна степен „Доктор” по научна специалност „Ортопедична стоматология“ професионално направление 7.2. Стоматология, област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт.

Автор: Д-р Гургана Йорданова Иванова, докторант на самостоятелна подготовка към катедра „Ортодонтия” на Факултет по дентална медицина, Медицински университет-Варна.

Научен ръководител: Доц. д-р Христина Иванова Арнаутска- Георгиева, дм

Научен консултант: Проф. д-р Вера Борисова Крумова, д.м.н.

Представеният ми за разглеждане дисертационен труд е написан на 202 страници. Огледен е с 46 таблици, 80 фигури и 1 приложение. Библиографията включва 181 литературни източници, от които 14 са на кирилица и 167 на латиница. Библиографската справка е съвременна, преобладават заглавия от последните десет години. Изложението е поднесено подробно и със правилна последователност на отделните глави, на висок научен стил. Дисертационният труд е със спазена структура и съдържа всички задължителни елементи: въведение, литературен обзор, цел и задачи, материал и методи, резултати и обсъждане, заключение, изводи, библиография и приложение.

Първата научно-обусловена класификация е създадена от Angle през 1899г. Тя систематизира деформациите и въвежда термина „ключ на оклузията“, който и до днес остава основен фактор в разработваните модифицирани и разширени следващи класификации. Позицията и значимостта за опора на горния първи постоянен молар е оспорвана от редица автори след Angle. Актуалността на разработваната тема е застъпена както във **въведението**, така и в самия литературен обзор, в които докторантката описва необходимостта от разглеждане подробно позицията на горния първи постоянен молар, основните причини за настъпване на ротация и методите за отчитане големината на ротация.

Литературният обзор е съвременен, достатъчен по обем и тематично съответства на поставените задачи. Анализирана е научната литература относно честота на разпространение на ротацията при горните първи постоянни молари и последствията, до които води тази ротация при оформяне на зъбната дъга и оклузията. Разгледани са подробно методите за измерване големината на ротация на горните първи молари, както и най-често използваните методи за корекция (лечение) на наличната ротация. Д-р Иванова добре познава и дискутира проблемите, свързани с избраната темата. Направени са задълбочените проучвания върху предимствата и недостатъците на лечение с транспалатинална дъга и фиксирана техника или само с фиксирана техника. Анализирани и посочени са нерешените проблеми при наличие на ротирани горни първи постоянни молари.

Целта е формулирана точно и ясно. Изпълнението на целта се реализира чрез четири основни **задачи**. За изпълнението на задачите са използвани съвременни биометрични, параклинични и дигитални методи.

Материалът е достатъчен, за да се изведат достоверни и репрезентативни резултати. Методиките са добре подбрани и адекватно насочени към всяка от поставените задачи. За целите на настоящия дисертационен труд са изследвани общо 841 гипсови модела, от които 681 са със смесено съзъбие и 180 са с постоянно съзъбие. Осъществени са значителен брой биометрични измервания- общо 4092 ъглови показатели и 3410 линейни измервания

По първа и втора задача се извършват биометрични измервания на гипсови модели в смесено съзъбие за отчитане вид и големина на ротация на горни първи постоянни молари, както и се отчитат придружаващите деформации в горна зъбна дъга и в оклузия при наличие на ротация на горните постоянни молари.

Обект на проучване по трета задача е ефективността на лечение в зависимост от използваната техника в постоянно съзъбие, като за целта се осъществява ретроспективен анализ върху 180 гипсови модела. Използваните методики са подробно описани. Проведените изследвания, свързани с осъществяване на четирите основни задачи, са правилно методологично планирани и проведени.

В последната задача се дават клинични насоки при лечение на ротиран горни първи постоянни молари чрез представените два алгоритма за смесено и за постоянно съзъбие. Алгоритмите ясно онагледяват последователността в стъпките при лечение на ротиран горни първи постоянни молари.

Резултатите са добре описани и придружени от достатъчно таблици и фигури. Правилно са подбрани използваните статистически методи, което е предпоставка за достоверността на направените изводи. Резултатите от направените биометрични измервания по първа задача показват, че медиовестибуларната ротация се среща изключително често още в смесено съзъбие при всички посочени възрастови групи. Такъв тип медиопалатинална ротация не е отчетена при контролната група, което потвърждава достоверността на самото изследване. Ротация се наблюдава при клас II 3ЧД и по-често при момичета,като по този начин се отчита полов диморфизъм. От изложените резултати става ясно, че съществено значение за тежестта на ротация играе загубата на втори горен временен молар. Анализът на получените данни по втора задача показва, че ротацията на постоянните молари е свързана с потъснатата и по-късата зъбна дъга, както и с наличието на овърджет до 4мм. Фактори, които не се считат за съществени при ротацията са медиализирането на временните канини и зъбния клас при същите.

По трета задача са създадени конкретни степени на ротация на горни първи постоянни молари, според които да се отчетат по-конкретно резултатите от ретроспективния анализ. Отчетени са промените в степента на ротацията на първите молари, ширината и дължината на горната зъбна дъга след осъществяване на лечение само с фиксирана техника и с транспалатинална дъга и фиксирана техника. Резултатите доказват, че използваната техника не оказва влияние върху ширината и дължината на зъбната дъга, а само върху ротацията на моларите.

Четвърта задача обобщава резултатите, получени от всички направени биометрични измервания и представя нагледно създадените алгоритми за смесено и постоянно съзъбие, което е практически насочено и приложимо от работещите ортодонтия дентални лекари, както и за студенти и специализанти по ортодонтия. Обсъждането на резултатите съпоставя логически данните от собствените изследвания и намерените резултати от литературните източници. Заключениеята и изводите съответстват на получените резултати.

Приносите от разработения труд са актуални и приложими в практиката.

Приноси с оригинален характер:

За първи път у нас се изследват видовете ротации на ГПМ в смесено съзъбие. За първи път у нас се извършва изследване на степента на ротация на ГПМ като се анализира по три различни методики (Friel, Henry и Vigano). За първи път е установен полов диморфизъм при ротация на ГПМ с по-висока честота при момичетата, което не срещнахме в достъпната ни литература. За първи път у нас се извежда алгоритъм в смесено съзъбие при наличие на ротиран ГПМ.

Приноси с практическа насоченост:

За пръв път у нас се провежда ретроспективен анализ за определяне последователността в лечебния подход на постоянно съзъбие при наличие на ротиран ГПМ според степента на тежест на ротацията. Изследвана е големината на медиопалатинална ротация при преждевременна загуба на втори временни молари. Изследвана е необходимостта от ранно започване на лечение на ротацията на ГПМ особено при случаи с преждевременна загуба на втори временен молар настъпила преди повече от 6 месеца

Дисертационният труд е осъществен изцяло от дисертантката под ръководството на научния ръководител и научния консултант. Във връзка с дисертационния труд авторката е популяризирила научните си разработки в 3 публикации. Д-р Иванова е водещ автор във всички включени в представения списък научни разработки. Към представения окончателен вариант на дисертационния труд нямам критични бележки. Препоръчвам на д-р Иванова да популяризира резултатите от своя труд чрез публикуване на получените резултати в специализирани списания и провеждане на следдипломни лекции със специализанти.

Авторефератът отговаря на изискванията на закона за развитие на академичните кадри. Няма пропуски в приложената от д-р Гергана Иванова документация. Отговаря на изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и Правилника за условията и реда за придобиване на научните степени и заемане на академични длъжности във Факултет по дентална медицина, Медицински Университет „Проф. Д-р Параскев Стоянов“- Варна.

В заключение: Дисертационният труд на д-р Герган Иванова“*Ротиран горни първи молари и необходимост от корекцията им.*” е собствен принос към науката. Научният труд, както и публикациите по темата доказват, че дисертантката притежава теоретични знания по третирания проблем и умения за самостоятелно провеждане на изследвания.Задълбочените теоретични познания и добри практични и професионални умения проличават през целия прочит на научната разработка. Особено ценни са успешно проведените биометрични изследвания и предложените алгоритми за лечение на ротиран горни първи постоянни молари.

Ще гласувам убедително с „Да“ за присъждането на образователната и научна степен „ДОКТОР“ на д-р Гергана Иванова и препоръчвам на уважаемото Научно жури да присъди научната и образователна степен „Доктор“ по научната специалност „Ортопедична стоматология“ на д-р Гергана Йорданова Иванова.

21.Май 2018 г., гр.Варна

Подпис:

/Доц. д-р Радосвета Андреева, д.м./